

फिरत्या वैद्यकीय पथकाद्वारे आश्रमशाळांतील
विद्यार्थ्यांच्या वैद्यकीय तपासणीबाबत ...

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्र. फिवैप-२००५/ प्र.क्र.१४८ का.८
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक २ डिसेंबर, २००५.

वाचा :- शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्र. संकीर्ण-१०९६/ १५३०/ प्र.क्र. ३०४
आरोग्य-४, दि. २५ मार्च, १९९८.

परिपत्रक :- आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आश्रमशाळांमधील विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य तपासणीसाठी ३७ वैद्यकीय पथके स्थापन करण्यात आली आहेत. या आश्रमशाळांपैकी बहुतांश आश्रमशाळा ह्या दुर्गम व डोंगरी भागात आहेत. त्या ठिकाणी वैद्यकीय सुविधा सत्वर उपलब्ध होत नसल्यामुळे आश्रमशाळांमध्ये अनेक विद्यार्थ्यांचा संसर्गजन्य रोग, सर्पदंश आणि इतर आजारांमुळे दखणी मृत्यू होत असतो. आश्रमशाळांतील विद्यार्थ्यांचे आरोग्य सुदृढ राहण्यासाठी त्यांना वेळीच आरोग्य सेवा/संदर्भ सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने शासनाने वैद्यकीय पथकाची स्थापना केलेली आहे.

२. सचिव, आदिवासी विकास यांनी दि. ८.६.०५ रोजी अपर आयुक्त, नागपूर व अमरावती विभागाचा आढावा घेतला असता, त्यांच्या असे निदर्शनास आले की, ज्या कामासाठी वैद्यकीय पथकांची स्थापना केलेली आहे, ती कामे वैद्यकीय पथकाच्या वैद्यकीय अधिकार्यांकडून पार पाडली जात नाहीत. आश्रमशाळांना भेटी दिल्या जात नाहीत आणि त्यामुळे आश्रमशाळांतील विद्यार्थी, विद्यार्थिनींना आरोग्य सेवा उपलब्ध होत नाहीत. या बाबी लक्षात घेता उपसंचालक, आरोग्य सेवा यांनी आश्रमशाळा वैद्यकीय पथकांचा मासिक आढावा तसेच प्रकल्प अधिकारी यांचे स्तरावर सुध्दा आढावा घेण्यात यावा. अपर आयुक्त, आ.वि. यांनी प्रत्येक महिन्यात आरोग्य पथकास नेमून देण्यात आलेली कामे इ.बाबतचा वैयक्तीकरित्या आढावा घेवून त्याबाबतचा अहवाल शासनास दर महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत सादर करावा.

३. आश्रमशाळांतील विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य तपासणीसाठी ज्या वैद्यकीय अधिकार्यांची नेमणूक केलेली आहे, त्या वैद्यकीय अधिका-यांनी स्वतःच्या कर्तव्यात कसूर केल्यास शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र. कुपोनि- २००४/ प्र.क्र. ८७ का.८, दि. ११ जुलै, २००४

CR.No 2006 04 10/14284001

च्या परिच्छेद-३ नुसार कसूर करणा-या अधिका-याविरुद्ध जिल्हा दंडाधिकारी व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी कार्यवाही करावी.

३. वैद्यकीय पथकास मंजूर करण्यात आलेल्या वाहनाचा दुरुपयोग होत असल्याबाबतची बाब शासनाच्या निदर्शनास आलेली आहे. यावर प्रकल्प अधिकारी आणि जिल्हा शल्य चिकित्सक यांनी योग्य ते नियंत्रण ठेवावे. तसेच उपसंचालक, आरोग्य सेवा यांनी याबाबत विशेष दखल घ्यावी. वाहनांचा दुरुपयोग झाला असे निदर्शनास आल्यास संबंधितांवर अपर आयुक्त यांनी शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करावी. याबात आरोग्य महासंचालक तसेच संबंधित प्रशासकीय विभागांनी कार्यवाही करावी.

४. मार्च, २००५ (जानेवारी, ०५ ते मार्च, ०५) अखेरीस अपर आयुक्त यांच्या अधिनस्त असलेल्या आश्रमशाळा, तपासणी केलेल्या शाळांच्या अहवालाचे अवलोकन केले असता ३८ शाळांना त्या कार्यक्षेत्रातील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी भेटी दिलेल्या नाहीत. (ही बाब निश्चितच भुपणावह नाही) तसेच त्यांनी नेमून दिलेले फिरतीचे दिवस सुध्दा पूर्ण केले नसल्याचे दिसून आलेले आहे. तरी आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना संदर्भ सेवा उपलब्ध करून देण्यात यावी.

हे परिपत्रक सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने

(अ. मा. आत्राम)

कक्ष अधिकारी

प्रति,

आयुक्त, आ.वि. नाशिक

अपर आयुक्त, आ.वि.ठाणे/ नाशिक/ नागपूर/ अमरावती.

संचालक, आरोग्यसेवा, मुंबई.

सर्व उपसंचालक, आरोग्यसेवा, मुंबई/ अकोला/ लातूर/ औरंगाबाद/ नाशिक/ नागपूर/ कोल्हापूर/ पुणे

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी)

संबंधित विभागीय आयुक्त

सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प

सर्व संबंधित जिल्हाधिकारी (गडचिरोली/ नंदूरबार/ धुळे/ चंद्रपूर/ नाशिक/ यवतमाळ/ नांदेड/ ठाणे/

अमरावती/ पुणे/ नागपूर/ रायगड/ गोंदिया/ जळगाव/

संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व जिल्हा शल्य चिकीत्सक,
सर्व संबंधित वैद्यकीय अधिकारी (द्वारा महासंचालक, मुंबई)
महालेखापाल, महाराष्ट्र - १/२ मुंबई / नागपूर
सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
सचिव, महिला व बालविकास, मंत्रालय, मुंबई.
आयुक्त (आयसीडीएस), कोकण भवन , नवी मुंबई.
सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
मा.मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
मा. राज्यमंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव , मंत्रालय, मुंबई.
सर्व उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
कक्ष अधिकारी (आरोग्य-४), सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
कक्ष अधिकारी (का.५) आदिवासी विकास विभाग
सर्व कार्यासन अधिकारी / अवर सचिव आदिवासी विकास विभाग
निवड नस्ती, का.८